

## POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku W. Sp. z o. o. z siedzibą w W.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.  
z udziałem zainteresowanych: K. M., A. K., S. M., L. S.  
o wydanie zaświadczenia w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 października 2016 r.,  
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 24 marca 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i  
zasądza od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego kwotę 135  
(sto trzydzieści pięć) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania  
kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 października 2013 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 4 kwietnia 2013 r. i poprzedzające go decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 20 listopada 2012 r. w ten sposób, że nakazał stronie pozwanej wydanie zaświadczeń o podleganiu polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych przez zainteresowanych: K. M., A. K., S. M., L. S..

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego strona pozwana zarzuciła naruszenie prawa materialnego, tj. art. 83b ust. 1 ustawy z dnia 13

października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 11 ust. 2 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE L 2004.166.1 ze zm.), art. 12 ust. 1 tego aktu oraz art. 14 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE L 2009.284.1 ze zm.).

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2014 r. Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...). Sąd Najwyższy nie podzielił stanowiska Sądu drugiej instancji, że obrót nie odgrywa pierwszoplanowej roli w ocenie czy przedsiębiorstwo może powołać się na art. 14 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1408/71.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, wyrokiem z dnia 24 marca 2015 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację W. Spółki z o.o. z siedzibą w W. (dalej jako płatnik) od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 4 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że Spółka W. w spornym okresie osiągała zaledwie 12% swoich obrotów w Polsce. W kraju jej działalność ogranicza się do zarządzania wewnętrznego i prowadzenia czynności administracyjnych.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości skargą kasacyjną pełnomocnik płatnika, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 11 ust. 2 lit. a i 12 ust. 1 rozporządzenia 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w związku z art. 14 ust. 1 i 2 i art. 19 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przez ich błędną wykładnię i zastosowanie. Nadto skarżący zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 oraz art. 378 § 1 k.p.c., art. 382 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na potrzebę wykładni przepisów prawa budzących uzasadnione wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów dotyczące pojęcia „prowadzenie

znacznej części działalności gospodarczej na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę” i wskazania przesłanek koniecznych do spełnienia tego wymogu, a w szczególności odpowiedzi na pytania: (-) czy wymóg ten zostaje spełniony przez przedsiębiorcę, który osiągnął obroty na terenie kraju macierzystego poniżej 25% i jednocześnie spełnia pozostałe przesłanki, (-) czy wymóg osiągnięcia minimum 25% obrotów na terenie kraju macierzystego jest jedynym kryterium warunkującym uzyskanie przez wnioskodawcę statusu prowadzenia znacznej części działalności gospodarczej na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę, (-) jakie okoliczności powinna obejmować analiza przewidziana przez Praktyczny poradnik, a przede wszystkim czy analiza ta powinna mieć na uwadze różnicę siły nabywczej pieniądza oraz wysokości wynagrodzeń występującą między tymi krajami, (-) czy ocena pozostałych poza obrotem przesłanek, od których prawo europejskie uzależnia możliwość uznania działalności prowadzonej na terenie danego kraju za znaczną wchodzi w zakres wspomnianej pogłębionej analizy, (-) czy sąd rozpoznający sprawę może zaniechać oceny pozostały przesłanek (poza pułapem 25% obrotu), od których prawo europejskie uzależnia możliwość uznania działalności za znaczną oraz dokonania dalej idącej analizy sytuacji tego przedsiębiorcy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie ma uzasadnienia. Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1254) rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej

instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W przedmiotowej sprawie skarżący upatruje zasadności wniosku w płaszczyźnie wykładni przepisów prawa budzących uzasadnione wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Zatem wskazuje na przesłankę z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. Z kolei uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołuje się do istotnego zagadnienia prawnego, w związku z potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, a tym samym wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. W każdym razie w obu przypadkach rzecz sprowadza się do wykładni pojęcia „prowadzenia znacznej części działalności gospodarczej na terytorium państwa członkowskiego UE.

W sytuacji gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego

zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Zagadnienie przedstawione w skardze kasacyjnej, nie ma cechy nowości, o którą chodzi w przesłance wymienionej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. i nie wymaga rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Wątpliwości prawne podniesione w skardze były już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który w podobnych sprawach dotyczących płatnika oddalił skargi kasacyjne (wyroki z dnia 6 sierpnia 2013 r., II UK 116/13, OSNP 2014 nr 5, poz. 73) i z dnia 2 października 2013 r., II UK 170/13, OSNP 2014 nr 12, poz. 171).

Skarżący dostrzega, że w rozpoznawanej sprawie wypowiedział się już Sąd Najwyższy. Chodzi o wyrok z dnia 16 grudnia 2014 r., II UK 93/14 (w skardze błędnie określany jako wyrok z dnia 4 czerwca 2014 r.). W ocenie autora skargi przedstawione wątpliwości interpretacyjne nie naruszają zasady związania sądu niższej instancji poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy, bowiem ten ostatni organ nie dokonał ostatecznego rozstrzygnięcia. Przyjęcie tak sformułowanego stanowiska obligowałoby do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Jednak bliższy osąd sprawy prowadzi do odmiennych wniosków. Zgodnie z art. 398<sup>20</sup> k.p.c. Sąd, któremu sprawa została przekazana, związany jest wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy; nie można też oprzeć skargi kasacyjnej od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy na podstawach sprzecznych z wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy. Wbrew stanowisku kasatora pisemne motywy wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2004 r. nie pozostawiają wątpliwości odnośnie kierunku wykładni prawa materialnego w sferze określanej obecnie jako sporna. Sąd Najwyższy jednoznacznie wskazał i wyjaśnił znaczenie wysokości obrotu w kraju delegowania, uznając ów argument za utrwalony w judykaturze. W dalszej części uzasadnienia zwraca się uwagę na brak możliwości równoważenia obrotu wartością innych komponentów, gdyż one są rodzajowo odmienne i dotyczą innych parametrów.

W takim układzie zależności Sąd Apelacyjny był związany przedstawioną wykładnią prawa. Ocena struktury jego rozumowania ujawnia, że zastosował się do omówionych wyżej wytycznych. W rezultacie zbudowane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania aspekty prawne sprowadzają się do kontestowania skutków wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2014 r. W tym znaczeniu nie wypełniają też wskazanych podstaw przedsądu. Po pierwsze, nie stanowią istotnego zagadnienia prawnego, skoro w tej sprawie rzecz wyjaśnił Sąd Najwyższy. Po wtóre, nie mogą – w okolicznościach faktycznych sprawy – dowodzić o istnieniu rozbieżności, skoro kierunek wykładni prawa materialnego w zaskarżonym orzeczeniu jest zbieżny z przedstawionym wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2014 r.

Z tych względów na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., określając taryfowe wynagrodzenie pełnomocnika wnioskodawcy zgodnie z § 11 ust. 2 oraz § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).